

Vyjádření školitele k průběhu studia a k disertační práci: **Mgr. Mária Pavligová**

„Poézia vybraných debutantiek sedemdesiatych a osemdesiatych rokov 20. storočia (Poetika a interpretácia)“

předkládané v roce 2018 na Katedře středoevropských studií FF UK v Praze

I. Hodnocení celého doktorského studia

Vstupní úlohou školitele je v první řadě zhodnotit doktorské studium. V případě doktorandky Márie Pavligové je to úkol velmi snadný. Její doktorské studium probíhající mezi lety 2010 – 2018 se opírá o celou řadu publikačních výstupů, kterými dávala najevo, že poezie v širším i užším smyslu (svázaná s předmětem disertační práce) se stala součástí jejího života. Po celou dobu studia spolupracovala Mária Pavligová nejen se slovenskými literárními periodiky (zejména s Tvorbou), ale navázala i spolupráci s Literárnym informačným centrom, pro které vytvořila hesla konkrétních básníků. V neposlední řadě se zapojovala do vědeckého života, např. vystoupila na zahraniční konferenci s tématem úzce souvisejícím s předmětem disertační práce. Zároveň je třeba zmínit, že Mária Pavligová je profesně svázána s redakční (dílem i překladatelskou) prací pro nakladatelství Albatros (a spolupracuje i s dalšími nakladatelstvími).

Oba aspekty jejího odborného směřování (recenzentského a redaktorského) zmiňují záměrně, protože se odrážejí ve způsobu zaostření i výrazového uchopení předmětu disertační práce. Je zřejmé, že hlas Márie Pavligové po ukončení doktorského studia nezanikne, ale nalezne svoji konkrétní podobu v odborném životě.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Disertační práci Márie Pavligové můžeme číst v různých významových kontextech. Autorka měla víc možností, jak dané téma pojednat. Navzdory rozsáhlé literárněhistorické části se jako dominantní jeví právě přístup interpretační a úvodní partie potom představují autorčino usazování básnických textů v širším kontextu. V takovém úhlu pohledu může být druhotným výstupem i otázka, jak se dané období proměňuje na pozadí zvýznamňování poezie ženských autorek. V tomto smyslu se doktorandka nespokojuje se zaužívanou periodizací poválečného literárněhistorického vývoje a problematizuje ji. Jako důležitá je v textu vysouvána do popředí tedy komunikační vazba s literárněhistorickým životem v období normalizace a přináší pohled na dané období zezdola, přes juvenilní texty ženských

autorek publikované časopisecky. Právě tento pohled zdola představuje jisté doplnění literárněhistorického vývoje, které bychom neměli přehlédnout, byť jádro disertační práce se nachází jinde. Součástí jejich úvah je zachycení proměn samotného časopisu, na jehož pozadí autorka nejprve jemně zužuje materiálovou bázi a posléze rozšiřuje o juvenilní texty a další sbírky vybraných básnířek zasahující až do porevolučního období. Jako velmi produktivní se mi jeví zařazení do materiálového výzkumu i juvenilií autorek, což se ukázalo být důležitým pro interpretaci jejich dalších básnických textů.

Její literárněhistorický pohled doprovází hledání vhodného metodologického přístupu, kde je až hmatatelně přítomna myšlenková cesta, kterou musela doktorandka ujit. Tuto cestu odrážejí i vnitřní postoje formulované skrze subjektivizované výrazové prostředky, pomocí kterých autorka hledá adekvátní výraz, jenž by přesněji vyjadřoval konkrétní myšlenku (např. na s. 65 se nespokojuje se zaužívanou terminologií a hledá přiléhavější pojmenování, když zpřesňuje „*lepšie sa hodí azda výraz sondovanie*“ ad.). V příkladu se odráží i autorčin vnitřní prožitek, který se ukazuje při interpretaci poezie jako důležitý i nosný. V plném rozsahu se to ukáže ve druhé části disertační práce, kterou autorka věnovala interpretaci textů.

Navzdory rozmanitým přístupům, které vedly k širší i užší kontextualizaci (ať už je to literárněhistorický kontext, kontext postmoderního psaní, kontext slovenské ženské poezie, ale i metodologické přístupy svázané s fenomenologií obrazu na pozadí Bachelardovy poetiky), je text disertační práce konzistentní i vyvážený. Autorka se usilovně a vytrvale s každým dalším kontextualizačním přístupem přibližuje k interpretačnímu jádru. Kompozice práce je promyšlená, ve smyslu zdůvodňování a osvětlování jednotlivých kapitol. O potřebě hledat přesný výraz promlouvají také kapitoly zaměřené na interpretaci textu. Autorka práce se projevuje nejen jako empatická čtenářka, která dokáže texty kontextualizovat, ale zároveň také prokazuje schopnost pracovat s odbornou literaturou. Bez toho by disertační práce vypadala jinak. I když autorka pracuje s odlišnou tonalitou textu, než s jakou se obvykle setkáváme v těchto kvalifikačních textech, přesto si práce udržuje vysokou úroveň.

Některé zůstávající otázky a drobná vychýlení na závěr. Místy chybí adekvátní míra konkretizace, např. když se autorka zamýšlí nad meziválečnou generací literátů, u kterých bychom mohli uvažovat skrze krizi modernity o využívání prvků jiných (postmoderních?), uvádí autorka na s. 28.

Rétorika žánru recenze místy nepříjemně vstupuje do odborného textu (např. na s. 46: Silno přítomná autobiografická linka je vkomponovaná do poetiky *cez nevidané jazykové majstrovstvo*). Na druhé straně je třeba říci, že autorka tímto způsobem vytváří civilnější

podobu odborného textu, která v sobě nese vnitřní empatii, která může promlouvat i ke čtenářům (opakovaně na s. 68).

III. Závěr

Předloženou disertační práci hodnotím jako: prospěla.

V Praze dne 17. května 2018

PhDr. Jana Pátková, Ph.D.